

Programma van Eisen behorende bij de Aansprakelijkheidsverzekering

Hoofdstuk 1: Algemeen deel

Verzekering	De aansprakelijkheidsverzekering voor dertien waterschappen en één waterschapslaboratorium met dekking voor de rubrieken: • Algemene aansprakelijkheid zaak- en personenschade • Werkgeversaansprakelijkheid • Vermogensschade • Milieuaansprakelijkheid • Service Module <u>Aansprakelijkheidsverzekering biedt dekking voor:</u> • de aansprakelijkheidsrisico's die voortvloeien uit publiekrechtelijk en privaatrechtelijk handelen en nalaten van de Verzekeringnemer; • de door Derden geleden zaak-, personen-, en vermogensschade, inclusief de daaruit voortvloeiende gevolgschade in de ruimste zin van het woord; • de uitgevraagde dekkingen zoals vermeld in het Programma van Eisen. De aan te bieden aansprakelijkheidsverzekering en de behorende dienstverlening dient te voldoen aan de uitgangspunten zoals vermeld in de Inschrijvingsleidraad en het Programma van Eisen.
Verzekeringnemer(s)	<u>Dertien waterschappen te weten:</u> 1. Hoogheemraadschap van Rijnland 2. Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard 3. Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden 4. Hoogheemraadschap van Delfland 5. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 6. Waterschap De Dommel 7. Waterschap Rivierenland 8. Waterschap Vallei en Veluwe 9. Waterschap Hollandse Delta 10. Waterschap Hunze en Aa 11. Wetterskip Fryslân 12. Waterschap Noorderzijlvest 13. Waterschap Drents Overijsselse Delta <u>Eén waterschapslaboratorium te weten:</u> 1. Waterschapslaboratorium Aqualysis Met iedere Verzekeringnemer zal door Verzekeraar een aparte en individuele Polis worden afgesloten.
Verzekerden	Volgens de in Bijlage 8 bijgevoegde Polisvoorwaarden inclusief advocaten in loondienst en taxateurs zoals omschreven in de clausules onder hoofdstuk 4.

Verzekeraar(s)	De Inschrijver die 100% dekking/aandeel intekening biedt bij Inschrijving en aan wie op basis van de aanbesteding uiteindelijk de verzekeringsovereenkomst (hierna: "Overeenkomst" of "Polis") wordt gegund. De Overeenkomst moet voldoen aan de gestelde eisen uit de aanbesteding. Bij Inschrijving dient Inschrijver zijn Risicodragers kenbaar te maken.
Verzekerde bedrag(en)	<i>Toelichting: De Verzekerde bedragen staan per Verzekeringnemer op het prijzenblad uitgeschreven. Er worden meerdere varianten uitgevraagd op het prijzenblad. Verzekeringnemers zullen na gunning een beslissing nemen over de hoogte van de verzekerde bedragen voor de individuele Polissen.</i> <i>Hieronder volgt een opsomming per aanspraak en gelimiteerd per verzekeringsjaar</i> Personen en zaakschade voor de rubrieken: • Algemene aansprakelijkheid zaak- en personenschade • Werkgeversaansprakelijkheid • Milieuaansprakelijkheid € 5.000.000,00 per aanspraak/ € 10.000.000,00 per verzekeringsjaar. € 7.500.000,00 per aanspraak/€ 15.000.000,00 per verzekeringsjaar. € 10.000.000,00 per aanspraak/ € 20.000.000,00 per verzekeringsjaar. Rubriek vermogensschade: € 2.500.000,00 per aanspraak/ € 10.000.000,00 per verzekeringsjaar. € 5.000.000,00 per aanspraak/ € 20.000.000,00 per verzekeringsjaar. Rubriek Personenschade bezoekers: € 125.000,00 per aanspraak/ € 1.250.000,00 per verzekeringsjaar.
Ingangsdatum	Voor alle Polissen geldt een ingangsdatum van 1 januari 2024.
Eigen risico	Verzekeringnemers zullen na gunning een beslissing nemen omtrent de hoogte van het eigen risico voor de individuele Polissen. De betreffende eigen risico's welke worden uitgevraagd: • € 2.500,00 per aanspraak, of • € 5.000,00 per aanspraak of • € 7.500,00 per aanspraak of • € 10.000,00 per aanspraak.
Dekkingsgebied	Werelddekking met uitsluiting van USA en Canada.
Voorwaarden	Uitgangspunten zijn de Polisvoorwaarden: ZAV 21 en LAW 23 (Bijlage 8 en 9 bij de Inschrijvingsleidraad).

	Na gunning kan met de Verzekeraar, en/of de Combinatie en/of in samenspraak met de Bemiddelaar, worden overeengekomen dat zij haar eigen voorwaarden mag hanteren, mits is voldaan aan de volgende eisen: - De nieuwe Polisvoorwaarden (inclusief bijzondere voorwaarden en/of de clausules), moeten in aard en omvang gelet op de dekkingen, uitsluitingen en maximale dekkingsbeperkingen gelijkwaardig zijn aan de bijgesloten set voorwaarden en moeten voldoen aan de clausules zoals opgenomen in het Programma van Eisen. - De nieuwe set Polisvoorwaarden mag niet in strijd zijn met deze aanbesteding. - Marginale afwijkingen zijn alleen bespreekbaar indien: (a) indien voorafgaand aan de aanbesteding de eventuele afwijkingen kenbaar zijn gemaakt in de Nota van Inlichtingen; b) de aard en omvang van de bijgesloten set Polisvoorwaarden niet wezenlijk wijzigt; c) een afwijking geen onevenredig nadelige gevolgen heeft voor Verzekeringnemers. De aangeboden dekking dient tevens te bestaan de clausules zoals vermeld in Programma van Eisen.
Inlooprisico	De inloopdekking dient naadloos aan te sluiten op de bestaande dekking, zodat een handelen of nalaten dat heeft plaatsgevonden voor de ingangsdatum, maar pas na de ingangsdatum tot een aanspraak leidt, onder de dekking van de Polis valt. Dekking inlooprisico vanaf datum: 1 januari 1999.
Uitlooprisico	Voor dekking van het uitlooprisico geldt dat iedere Verzekeringnemer zoals genoemd in dit Programma van Eisen gedurende drie maanden na de beëindigingsdatum van de verzekering het recht behoudt: - Aanspraken die tijdens de looptijd van de verzekering zijn ingesteld te melden, deze zullen geacht gemeld te zijn onder de looptijd van deze verzekering. - Omstandigheden die zich tijdens de looptijd van de verzekering hebben voorgedaan die tot een aanspraak kunnen leiden te melden, deze zullen geacht gemeld te zijn onder de looptijd van deze verzekering.
Premie	Per jaar dient de premie op basis van de aanbesteding te worden vastgesteld. Verzekeraar dient op het polisblad inzage te geven in de wijze waarop de jaarpremie tot stand is gekomen.
Courtage	Geen
Taal	Nederlands
Rechtskeuze	Nederlands recht is van toepassing
Schadebehandeling	Verzekeraar ziet toe op een adequate, onafhankelijke en snelle voortgang in het schadebehandelingsproces. Tijdens de schadebehandeling houdt Verzekeraar de Verzekeringnemer tussentijds op de hoogte van de voortgang in een dossier.

	Verzekeraar dient in begrijpelijke Nederlandse taal (minimaal B1 taalniveau) te communiceren. Verzekeraar zal bij de schadebehandeling voldoen aan de in de verzekeringsbranche gebruikelijke gedragscodes, zoals die van het Verbond van Verzekeraars, de Nationale Ombudsman en de gedragscode Letselschade. Verzekeringnemer zal iedere letselschade (dus ook als sprake is van licht letsel en/of letsel beneden het eigen risico) altijd melden. Verzekeraars nemen letselschade beneden het eigen risico kosteloos, dus zonder aanvullende premie in behandeling onder de normale dekking Als een door het waterschap behandelde zaakschade of vermogensschade de looptijd van één jaar overschrijdt (dus ook als deze de eigen risicogrens nog niet heeft overschreden) of alsnog boven het eigen risico blijkt uit te komen, bespreekt het waterschap deze verplicht met de Verzekeraar. De Verzekeraar zal een melding in beginsel niet beschouwen als een 'te late melding', echter behoudt zich wel het recht voor op overname van de behandeling. Ontvangstbevestiging: Na ontvangst van een schademelding stuurt de Verzekeraar binnen 5 werkdagen een ontvangstbevestiging naar zowel Verzekeringnemer als de wederpartij (per e-mail of brief). Alsmede een eerste dekkingsoordeel. Binnen 5 werkdagen na melding nadere informatie op te vragen (bij verzekerde en wederpartij) ter beoordeling van de zaak. Indien geen nadere informatie nodig is, binnen een week een concept standpunt ter goedkeuring voor te leggen aan Verzekerde. De inhoudelijke behandeling dient dus te starten uiterlijk binnen 5 werkdagen na melding aan Verzekeraar. Indien door Verzekeraar overwogen wordt om aansprakelijkheid af te wijzen of te erkennen, claimant geheel of gedeeltelijk schadeloos te stellen, een schikking of coulanceregeling te treffen, een advocaat in te schakelen of een procedure te starten, dient er een verplichte afstemming en/of overleg plaats te vinden tussen Verzekeraar en Verzekeringnemer. Verzekeringnemer behoudt zich het recht voor om zelf de communicatie te voeren met claimant. Verzekeraar communiceert in dat geval niet met claimant. Indien een Verzekeringnemer hiervan gebruikt wenst te maken zal dit bij aanvang van de schadebehandeling worden meegedeeld aan Verzekeraar. Verder zal Verzekeraar door Verzekeringnemer nauwgezet op de hoogte worden gehouden van de behandeling van desbetreffende zaak en zal geen aansprakelijkheid door Verzekeringnemer worden erkend
--	---

	Wanneer een verschil van mening bestaat tussen het en Verzekeraar over het al dan niet erkennen van aansprakelijkheid voor een schade en/of over de hoogte van het schadebedrag, voeren partijen eerst overleg over het geschil. Inschakelen van advocaten en experts: Er dient een verplichte afstemming en/of overleg plaats te vinden tussen Verzekeraar en Verzekeringnemer. Een ingeschakelde expert dient gekwalificeerd te zijn en aangesloten te zijn bij een erkend instituut. (NIVRE of vergelijkbaar). Deskundigheid op het zeer specifieke terrein van de overheidsaansprakelijkheid dient bij Verzekeraar gewaarborgd te zijn. Schadebehandeling onder het eigen risico (Service Module rubriek 6), behandeling zal als dit wordt verzocht door Verzekeraar worden uitgevoerd tegen een forfaitair bedrag per aanspraak. Aansprakelijkstellingen waarin letselschade wordt geclaimd zullen kosteloos worden behandeld ongeacht van welk letsel sprake is.
Digitale informatievoorziening	In verband met maatschappelijk verantwoord ondernemen hechten de Verzekeringnemers waarde aan papierloos werken en het hebben van digitaal inzicht. De Verzekeringnemers willen daarom gebruik maken van een (beveiligde) online omgeving tot het raadpleging van polisbladen en schadedossiers. Verzekeringnemers willen minimaal de volgende mogelijkheden: • het digitaal beschikbaar stellen van de polisstukken en facturen; • het digitaal beschikbaar stellen van de status van schademeldingen en afwikkelingen van schades, inclusief voor Verzekeringnemer relevante correspondentie; • digitaal inzicht in het schadeverloop/schadebeeld; De kosten voor deze dienstverlening dienen gedekt te zijn uit de premie. De Verzekeringnemers willen minimaal vier keer per jaar informatie te ontvangen of gebruik kunnen maken van een kennisbank, waarbij de volgende onderwerpen aan bod komen: 1) jurisprudentie over aansprakelijkheid van overheden voor aanspraken van Derden en aansprakelijkheid als werkgever; 2) ontwikkelingen in de verzekeringsmarkt met betrekking tot verzekeringen die Verzekeringnemer doorgaans afsluiten; 3) ontwikkelingen in de verzekeringsmarkt die

	van belang kunnen zijn voor Verzekeringnemers voor de (her-)inkoop van verzekeringsproducten; 4) minimaal vier keer per jaar een nieuwsbrief waarin onder andere aandacht voor actualiteiten, recente ontwikkelingen op juridisch gebied, Polisvoorwaarden en eventueel nieuwe producten.
Contactpersoon	Verzekeraar zorgt voor één vaste accountmanager of vergelijkbare contactpersoon die het aanspreekpunt is op basis van de Overeenkomst.

Hoofdstuk 2: Algemene contractuele bepalingen

1. Looptijd Overeenkomst

- 1.1. De verzekeringsovereenkomst zal met ingang van 1 januari 2024 om 00.00 uur Nederlandse tijd worden aangegaan voor een periode van 36 maanden.
- 1.2. De termijn van 36 maanden, kan, indien Verzekeringnemer daartoe aanleiding ziet, met wederzijdse instemming van Verzekeraar, tot 3 keer toe worden verlengd voor de duur van maximaal 12 maanden per verlenging. In dat geval kunnen Verzekeraars conform het bepaalde in de Overeenkomst de premie binnen de toegestane grenzen herzien. Deze verlengingsopties zijn meegenomen bij de bepaling van de totale duur van de verzekeringsovereenkomst en bij de waardebepaling en raming van de totale opdracht. Hierbij tekent Verzekeringnemer aan dat de verzekeringsmarkt een lastige en harde markt is, waarbij het voor Verzekeringnemer van groot belang is te beschikken over een bestendige en langdurige verzekeringsdekking.

2. Borging voorlopige dekking

- 2.1. Op het moment dat tijdens de aanbesteding of tegen de voorlopige gunningsbeslissing door één van de andere Inschrijvers rechtsmiddelen worden aangewend en de rechter in kortgeding het bezwaar toewijst, dan zal de Inschrijver aan wie de verzekering voorlopig is gegund, zorgdragen voor volledige en onverkorte dekking over de gehele periode gerekend vanaf 1 januari 2023 tot op het moment van definitieve gunning aan de winnende Inschrijver.
- 2.2. De premie voor de periode dat voorlopige dekking wordt verleend wordt pro rata in rekening gebracht.

3. Tussentijdse aanpassing en einde Overeenkomst

- 3.1. Het Premietarief staat gedurende de eerste 36 maanden van het contract vast; na het verstrijken van 36 maanden is indexering van het Premietarief conform de van toepassing zijnde CPI (Consumenten Prijs Index) toegestaan.
- 3.2. Jaarlijkse naverrekening middels een opgaveformulier is toegestaan.
- 3.3. Voor Verzekeraar(s) geldt een opzegtermijn van 4 maanden i.v.m het uitzetten van een nieuwe aanbesteding. Indien blijkt dat Verzekeringnemer meer tijd nodig heeft, dan is Verzekeraar verplicht mee te werken aan een overbruggingsovereenkomst, zodat Verzekeringnemer te allen tijde beschikt over verzekeringsdekking. In dat geval kan Verzekeraar het actuele en aangapaste Premietarief in rekening brengen.
- 3.4. Voor Verzekeringnemer geldt een opzegtermijn van 2 maanden.
- 3.5. Verzekeraar stuurt minimaal 4 maanden voor de contractvervaldatum een verlengingsvoorstel aan verzekeringnemer.

4. Geldigheid

- 4.1. Indien en voor zover enige bepaling nietig, vernietigbaar, niet rechtsgeldig of afdwingbaar zou mogen zijn, blijft het anders bepaalde in de Overeenkomst volledig van toepassing.
- 4.2. Verzekeringnemer en Verzekeraar zullen dan in overleg treden teneinde nieuwe bepalingen ter vervanging van de nietige, vernietigbare, niet rechtsgeldige of afdwingbare bepalingen overeen te komen, waarbij zoveel als mogelijk het doel en de strekking van de oorspronkelijke bepalingen in acht wordt genomen en de voor Verzekeringnemer in dat verband meest gunstige bepaling(en) wordt gekozen.

- 4.3. Wijzigingen van en/of aanvullingen op de Overeenkomst zijn slechts geldig indien deze zijn vastgelegd in een schriftelijke Overeenkomst die is ondertekend door Verzekeringnemer en Verzekeraar.

5. Verzuimen en onjuistheden

- 5.1. Verzekeraars zullen zich in geval van schade niet beroepen op te goeder trouw gemaakte verzuimen of vergissingen. Zodra een verzuim of vergissing bekend wordt zal Verzekeringnemer dit zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk aan Verzekeraar(s) melden.

6. Rangorde voor verzekeringstukken Polis/clausule en voorwaarden

- 6.1. De rangorde geldt zoals die staat genoemd in de Aanbestedingsleidraad.
- Het polisblad inclusief clausules gaat in rang voor op de algemene voorwaarden en/of productvoorwaarden.
 - Specifieke productvoorwaarden gaan in rang voor algemene voorwaarden.
 - Tegenstrijdigheden in bepalingen van gelijke rangorde zullen nimmer ten nadele van de verzekerde(n) worden uitgelegd.

Hoofdstuk 3: Relevante bepalingen

De Algemene Waterschap inkoopvoorwaarden voor het verstrekken van opdrachten tot het verrichten van diensten 2018 (AWVODI-2018) zijn niet integraal van toepassing op deze aanbesteding. Aanbestedende dienst heeft artikelen die wel relevant zijn voor deze aanbesteding opgenomen.

Onderstaande artikelen uit de AWVODI 2018 zijn echter wel opgenomen als eis in dit Programma van Eisen. Deze algemene voorwaarden zijn aanvullend op het bepaalde in hoofdstuk 1 en 2, hetwelk in rang prevaleren ten opzichte van het bepaalde in Hoofdstuk 3.

1. Vertraging in werkzaamheden

- 1.1 Indien de voortgang van de werkzaamheden vertraging dreigt te ondervinden, bericht Opdrachtnemer dat onmiddellijk aan Opdrachtgever met vermelding van oorzaak en consequenties daarvan. Tevens stelt Opdrachtnemer maatregelen voor om verdere vertraging te voorkomen.

2. Overdracht aan Derden

- 2.1 Partijen mogen de uit de Overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen niet zonder schriftelijke toestemming van de andere Partij aan een Derde overdragen. Toestemming wordt niet zonder redelijke grond geweigerd. Partijen kunnen daaraan voorwaarden verbinden. Dit geldt niet ten aanzien van het vestigen van beperkte rechten, zoals een pandrecht.

3. Reclame-uitingen

- 3.1 Opdrachtnemer maakt in publicaties of reclame-uitingen impliciet noch expliciet meldingen van de opdrachtverlening en gebruikt de naam van de Opdrachtgever niet als referentie dan na toestemming van Opdrachtgever.

4. Ingebrekestelling

- 4.1 Indien één der Partijen tekortschiet in de nakoming van haar verplichtingen uit de Overeenkomst, kan de andere Partij haar in gebreke stellen. De nalatige Partij is echter onmiddellijk in verzuim als nakoming van de desbetreffende verplichtingen anders dan door overmacht binnen de overeengekomen termijn reeds blijvend onmogelijk is. De ingebrekestelling geschiedt schriftelijk, waarbij aan de nalatige Partij een redelijke termijn wordt gegund om alsnog haar verplichtingen na te komen. Deze termijn is een fatale termijn. Indien nakoming binnen deze termijn uitblijft, is de nalatige Partij in verzuim. Deze Ingebrekestelling is niet vereist indien de termijn waarbinnen de overeengekomen Diensten verricht hadden moeten zijn, voor de afloop daarvan is verlengd. Indien de nakoming ook niet heeft plaatsgevonden voor het einde van de verlengde termijn, is de nalatige Partij vanaf dat moment direct in verzuim.

5. Aansprakelijkheidsverzekering

- 5.1 Opdrachtnemer heeft zich op een naar verkeersnormen binnen de betreffende branche passende en gebruikelijke wijze verzekerd en houdt zich ten minste zodanig verzekerd voor de navolgende risico's:
 - a. beroepsaansprakelijkheid (risico's die voortvloeien uit Beroepsfouten); en/of
 - b. bedrijfsaansprakelijkheid (waaronder aansprakelijkheid voor schade toegebracht aan personen of zaken die eigendom zijn van Opdrachtgever); en/of
 - c. verlies van en schade aan bedrijfsinventaris (waaronder door brand en diefstal), inclusief de zaken die eigendom zijn van Opdrachtgever.

5.2 Opdrachtnemer legt op verzoek van Opdrachtgever onverwijld (een gewaarmerkt afschrift van) de Polissen en de bewijzen van premiebetaling ter zake van de in het eerste lid bedoelde verzekeringen dan wel een verklaring van de Verzekeraar

betreffende het bestaan van deze verzekeringen en het betaald zijn van de premie over. Opdrachtnemer beëindigt niet zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Opdrachtgever de verzekeringsovereenkomsten dan wel de condities waaronder deze zijn aangegaan. Evenmin wijzigt Opdrachtnemer het verzekerde bedrag ten nadele van Opdrachtgever zonder bedoelde toestemming. De door Opdrachtnemer verschuldigde verzekeringspremies worden geacht in de overeengekomen prijzen en tarieven te zijn begrepen.

Hoofdstuk 4: Clausules/Voorwaarden

4.1 Clausules en voorwaarden die voor iedere Verzekeringnemer van toepassing zijn:

- 1) Peilmanipulaties, verzekerd zijn aanspraken ontstaan door een besluit van verzekerde tot verhoging of verlaging van het waterpeil in het beheersgebied en aan die verhoging of verlaging een op de voorgeschreven wijze tot stand gekomen peilbesluit als bedoeld in artikel 5.2 van de Waterwet ten grondslag ligt of die verhoging of verlaging een incidenteel en kortstondig karakter heeft en de beslissing tot verhoging of verlaging gebaseerd is op (gerechtvaardigde verwachtingen omtrent) wijzigingen in de hoogte van de waterpeil als gevolg van factoren buiten de wil van de verzekerde.
- 2) Werkgeversaansprakelijkheid ex artikel 7:611BW/artikel 6:170 BW en artikel 125ter Ambtenarenwet, dient meeverzekerd te zijn.
- 3) De aansprakelijkheid voor schade uit hoofde van artikel 7:658 en 7:611BW van ingehuurd personeel dient medeverzekerd te zijn.
- 4) Schade door een onbemand luchtvaartuig (drone) aan een medewerker, als een verzekerde hiervoor als werkgever aansprakelijk is.
- 5) Inloopdekking personen- en zaakschade zoals beschreven in hoofdstuk 1.
- 6) Inloopdekking vermogensschade zoals beschreven in hoofdstuk 1.
- 7) Uitloopdekking zoals beschreven in hoofdstuk 1.
- 8) Schade door asbest, verzekerd is de personenschade die voortvloeit uit, berust op en/of verband houdt met het gebruik van, het blootstellen aan of het op enige andere wijze in contact komen met asbest, asbestvezels, asbeststof en/of asbesthoudende materialen.
Maximaal voor een verzekerd bedrag van € 150.000,00 per aanspraak en per verzekeringsjaar;
- 9) Advocaten: Als verzekerden worden tevens de advocaten in loondienst beschouwd met betrekking tot de verrichte werkzaamheden namens het Waterschap, binnen de grenzen van de verzekerde hoedanigheid;
- 10) Taxatiepool: Als verzekerden worden tevens de taxateurs beschouwd welke in het kader van de taxateurspool werkzaamheden verrichten namens Verzekeringnemer. Uitgesloten is de onderlinge aansprakelijkheid tussen Verzekeringnemer en taxateur;
- 11) Jagersrisico: verzekerd zijn de werknemers die werkzaamheden verrichten in het kader van artikel 3.29 van de Wet Natuurbescherming, verzekerd bedrag is maximaal € 1000.000,00 per aanspraak en een maximum van € 2.000.000,00 per verzekeringsjaar;
- 12) Verzekerd is schade door aanbesteding van opdrachten (werken, leveringen, diensten en aanbesteding van concessies. Maximaal voor een verzekerd bedrag van € 100.000,00 per aanspraak en € 200.000,00 per verzekeringsjaar;
- 13) Verzekerd zijn ook de kosten om direct dreigende schade te voorkomen of te beperken. Dit geldt ook voor de kosten voor verweer als een verzekerde aansprakelijk wordt gesteld. Wettelijke rente, deze kosten zijn ook verzekerd zo nodig boven het verzekerde bedrag per aanspraak of per verzekeringsjaar;
- 14) Meeverzekerde activiteiten: niet-publiekrechtelijke taken of activiteiten die gerelateerd zijn aan het waterschap bestaande uit werkzaamheden ten opzichte van Derden doormiddel van een contract c.q. overeenkomst. Bijvoorbeeld samenwerkingsverbanden, uitvoeringsovereenkomsten, samenwerkingsovereenkomsten met Derden of andere overheidsorganen, als gemeenschappelijke regelingen, laboratorium etc.;
- 15) Schadebehandeling onder het eigen risico (Service Module rubriek 6), behandeling zal als dit wordt verzocht door verzekerde worden uitgevoerd tegen een forfaitair bedrag per aanspraak. Aansprakelijkstellingen waarin letselschade wordt geclaimd zullen kosteloos worden behandeld ongeacht van welk letsel sprake is.

- 16) Op het terrein van handhaving is meeverzekerd de aansprakelijkheid voor schade die het gevolg is van een besluit waarmee een last onder dwangsom of een last onder bestuursdwang is opgelegd. Deze dekking is van toepassing ongeacht of het besluit al dan niet eerst ter goedkeuring aan de Verzekeraar is voorgelegd.
- 17) De kosten van advocaten en experts worden geheel vergoed in het geval dat de aanspraak het verzekerde bedrag overtreft, maar de uiteindelijke kosten en schadevergoeding onder het verzekerd bedrag blijven.
- 18) Het opzichtrisico is meeverzekerd tot een bedrag van € 25.000,- per gebeurtenis en maximaal € 50.000,- per verzekeringsjaar.
- 19) Het risico als eigenaar van laadpalen, zonneweides en windmolens waarbij als gevolg van de laadpaal, zonneweide of windmolen schade kan ontstaan aan een derde. Het gaat om schade door de laadpaal of zonneweide of windmolen aan anderen en niet om schade ontstaan aan het object, pand of goederen in het pand/object. Verder dient ook de productaansprakelijkheid van personen- en zaakschade van groene energie die is opgewekt door de zonneweide of windmolen te zijn meeverzekerd onder deze polis.

4.2 Specifieke clausules, die voor een aantal Verzekeringnemers gelden en waarvoor thans het navolgende in de huidige Polissen is geclausuleerd:

Hoogheemraadschap van Rijnland:

- Productie en levering van biogas (1 installatie) verzekerd is de productaansprakelijkheid van personen- en zaakschade door het ingevoerde gas in de vorm van alle schade die de netbeheerder lijdt aan de aansluiting, de hoofdleiding of andere bedrijfsmiddelen door het leveren van biogas.
Verzekerd is ook milieu aansprakelijkheid door het plotseling barsten van een tank of het aanrijden van een afsluiter, vulslang etc. Deze clausule kan voor 1 of meer installaties worden uitgebreid door Verzekeringnemer in overleg met Verzekeraar.
- Eigenaar van voormalige dienstwoningen, bekend is dat in deze voormalige woning activiteiten plaatsvinden zoals voorlichting, educatie en exposities en als ruimte te gebruiken voor anderen als vergaderruimte. De aansprakelijkheid als eigenaar/exploitant van dit pand valt ook onder de dekking van de verzekering. Het gaat om schade door het pand aan anderen en niet om schade ontstaan aan het pand of goederen in het pand.

Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden:

- Jagersrisico;
- Beheerders ratten, in aanvulling op de jagers zijn ook beheerders van ratten verzekerd en voorwaarde is dat de beheerder een wapenvergunning heeft.
- Speuren met honden naar ratten, muskusratten moeten worden opgespoord en medewerkers van Verzekeringnemer speuren met honden naar muskusratten en veroorzaken deze honden personen of zaakschade aan Derden dan is de aansprakelijkheid verzekerd mits de honden zijn aangeliend. Het maakt niet uit wie de eigenaar van de hond is, de werkzaamheden moeten wel namens en in opdracht van Verzekeringnemer plaatsvinden.

Hoogheemraadschap van Delfland:

- Productie en levering van biogas (1 installatie), verzekerd is de productaansprakelijkheid van personen- en zaakschade door het ingevoerde gas in de vorm van alle schade die de netbeheerder lijdt aan de aansluiting, de hoofdleiding of andere bedrijfsmiddelen door het leveren van biogas.
Verzekerd is ook milieu aansprakelijkheid door het plotseling barsten van een tank of

het aanrijden van een afsluiter, vulslang etc.

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier:

-

Waterschap De Dommel:

- Aanvulling op verzekerde hoedanigheid, eigenaar/exploitant van één of meer rioolwaterzuiveringsinstallaties die zich bezighouden met de productie van gas en elektra door middel van biogasvergisting.
- Biogas, ook is verzekerd de aansprakelijkheid voor de levering van het door de zuiveringsinrichting Boxtel geproduceerde biogas aan het pand Heult 4 en eventueel het pand Heult 8 te Boxtel en hierbij wordt er vanuit gegaan dat Verzekeringnemer zich in voorkomende gevallen zal beroepen op de bepalingen en bedingen zoals die zijn opgenomen in de brief van 5 april 1983 Biogas (2) aan de bewoner van het pand Heult 4 betreffende de afname van biogas.
- PAS projecten, verzekerd is ook personen- en zaakschade en vermogensschade in het kader van PAS-projecten die het waterschap uitvoert en waarvoor de Provincie Noord-Brabant Opdrachtgever is. Het maximaal verzekerd bedrag is € 50.000,00 per gebeurtenis en per verzekeringsjaar. Het eigen risico is € 2.500,00 per gebeurtenis.
- Groen gas installatie op het terrein van RWZI Tilburg, het is bekend dat u producent bent van groen gas, levering aan Greenchoice.

Waterschap Rivierenland:

- Jagersrisico.

Waterschap Vallei en Veluwe:

- Meeverzekerden, verzekerd is ook DMK Waterzuivering B.V. en daarnaast taxateurs die in het kader van de taxateurspool werkzaamheden verrichten namens het waterschap. Niet verzekerd is de aansprakelijkheid van de taxateur ten opzichte van Verzekeringnemer.

Waterschap Hunze en Aa's:

- Jagersrisico.
- **Wetterskip Fryslân:**
- Meeverzekerden, verzekerd zijn ook Wetterskip Fryslân Deelnemingen BV, waaronder (1) Stichting Waterschapserfgoed, (2) Waterschapslaboratorium, (3) Voorzuivering Zuivelafvalwater Workum V.O.F., (4) Grienskip, (5) Windpark Nij Hiddum Houw BV, (6) Energiepark Ballumertocht BV

In de hoedanigheid van voorzuivering van afvalwater afkomstig uit de productielocatie Friso Cheese Workum en de exploitatie en beheer van een waterzuiveringsinstallatie. Daarnaast is ook verzekerd Grienskip B.V. exclusief vermogensschade.

- **Waterschap Noorderzijlvest:**

- Jagersrisico.

- **Waterschap Drents Overijsselse Delta:**

- Meeverzekerden, verzekerd is ook het waterschapslaboratorium;
- Jagersrisico;

- Eigenaar van sluiswachter woning de Vechterweerd, bekend is dat in deze voormalige woning activiteiten plaatsvinden zoals voorlichting, educatie en exposities en als ruimte te gebruiken voor anderen als vergaderruimte. De aansprakelijkheid als eigenaar/exploitant van dit pand valt ook onder de dekking van de verzekering. Het gaat om schade door het pand aan anderen en niet om schade ontstaan aan het pand of goederen in het pand.

Waterschapslaboratorium Aqualysis:

- Verzekerde hoedanigheid, gemeenschappelijke regeling voor wateronderzoek en advies ten behoeve van haar deelnemers en Derden conform de taken en bevoegdheden zoals omschreven in "De Gemeenschappelijke Regeling Waterschapslaboratorium Rijn Oost".

